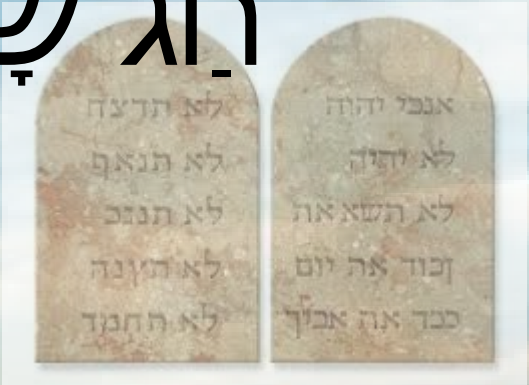

חג שבועות – Chak Shavuot

Van Pesach naar Shavuot

Leviticus 23:

- 6 En op de vijftiende dag van die maand is het Feest van de ongezuurde broden voor de HEERE. Zeven dagen lang moet u dan ongezuurde broden eten.
- 15 U moet dan vanaf de dag na de sabbat gaan tellen, vanaf de dag dat u de schoof van het beweegoffer gebracht hebt. Zeven volle weken zullen het zijn.
- 16 Tot de dag na de zevende sabbat moet u vijftig dagen tellen. Dan moet u de HEERE een nieuw graanoffer aanbieden.
- 17 Uit uw woongebieden moet u twee broden meebrengen, bestemd voor een beweegoffer. Ze moeten van twee tiende efa meelbloem zijn, met zuurdeeg gebakken; het zijn de eerstelingen voor de HEERE.

Van Pesach naar Shavuot

De centrale vraag:

Waarom wordt Israël opgedragen met Shavuot
2 gezuurde broden als spijsoffer te brengen,
terwijl op Pesach chametz strikt verboden is?

En daaraan gekoppeld:

Waarom speelt fysiek eten
(graan – Chamets/Matse)
zo'n belangrijke rol met Pesach (en Shavuot)?

Pesach/Chak haMatsot

Deze matsa die wij eten, waarom is zij voorgeschreven?

Haggada voor Pesach:

Omdat het deeg van onze voorouders geen tijd had om te rijzen toen God hun verscheen en hun de verlossing bracht, zoals er in de Tora Ex. 12:39 staat: Zij bakten ongezuurde koeken van het deeg dat zij uit Egypte meegebracht hadden, want het was niet gezuurd, omdat zij uit Egypte waren verdreven en niet hadden kunnen wachten, en ook geen proviand voor zich hadden klaargemaakt.

Is dit de reden voor het verbod op Chamets en het gebod om Matse te eten?

Pesach/Chag haMatsot

Wanneer speelt brood (graan) ook een belangrijke rol in de Tora? (vóór de verlossing uit Egypte)

Gen. 41:54; ...Er was honger in alle landen, maar in heel het land Egypte was brood 57 Uit alle landen kwamen ze in Egypte bij Jozef koren kopen, want de honger was in alle landen sterk.

Gen. 42:1-3; Toen Jakob zag dat er koren in Egypte was, zei Jakob tegen zijn zonen: Waarom kijken jullie elkaar aan? Verder zei hij: Zie, ik heb gehoord dat er koren in Egypte is; trek erheen en koop daar koren voor ons, zodat wij in leven blijven en niet sterven. Toen vertrokken tien broers van Jozef om koren uit Egypte te kopen.

Pesach/Chak haMatsot

Waar vinden we de eerste vermelding van brood in de Tora?

Gen. 3: 17-19;

En tegen Adam zei Hij: Omdat u geluisterd hebt naar de stem van uw vrouw en van die boom gegeten hebt waarvan Ik u geboden had: U mag daarvan niet eten, is de aardbodem omwille van u vervloekt; met zwoegen zult u daarvan eten, al de dagen van uw leven; dorens en distels zal hij voor u laten opkomen en u zult het gewas van het veld eten. In het zweet van uw gezicht zult u **brood** eten, totdat u tot de aardbodem terugkeert, omdat u daaruit genomen bent; want stof bent u en u zult tot stof terugkeren.

Pesach/Chak haMatsot

Wat is de betekenis van het feest van Pesach (Chak haMatsot)?

Verlossing uit Ballingschap

Waar vinden we de eerste ballingschap?

Gen. 3:22-24; Toen zei de HEERE God: Zie, de mens is geworden als één van Ons, omdat hij goed en kwaad kent. Nu dan, laat hij zijn hand niet uitsteken en ook van de boom des levens nemen en eten, zodat hij eeuwig zou leven! Daarom zond de HEERE God hem weg uit de hof van Eden, om de aardbodem te bewerken, waaruit hij genomen was. Hij verdreef de mens, en plaatste ten oosten van de hof van Eden de cherubs met een vlammend zwaard, dat heen en weer bewoog, om de weg naar de boom des levens te bewaken.

Pesach/Chak haMatsot

Wat is een belangrijk onderdeel van het leven in Gan Eden?

Gen. 2:15-17; De HEERE God nam de mens, en zette hem in de hof van Eden om die te bewerken en te onderhouden. En de HEERE God gebod de mens: Van alle bomen van de hof mag u vrij eten, maar van de boom van de kennis van goed en kwaad, daarvan mag u niet eten, want op de dag dat u daarvan eet, zult u zeker sterven.

Pesach/Chak haMatsot

Gezien de verbinding tussen Pesach/Chak haMatsot in Mitsrajim enerzijds en Gan Eden anderzijds, is het dan logisch om de verklaring voor verbod op Chamets en het gebod van eten van Matsa te zoeken in Gan Eden?

Pesach/Chak haMatsot

Waarom speelt fysiek eten (graan – Chamets/Matse) zo'n belangrijke rol met Pesach (en Shavuot)?

Met Pesach is er een verbod en een gebod gegeven m.b.t. voedsel; Chamets en Matsa.
Hoe was dit in Gan Eden?

Gen. 2:16-17; En de HEERE God gebod de mens: Van alle bomen van de hof mag u vrij eten, maar van de boom van de kennis van goed en kwaad, daarvan mag u niet eten, want op de dag dat u daarvan eet, zult u zeker sterven.

Pesach/Chak haMatsot

Wat voor boom was de 'boom van kennis van goed en kwaad'?

Berakhot 40a:14; Rabbi Yehuda zegt; de boom waarvan Adam at was tarwe.

Mishna Rosh haShana 1:2; Op 4 seizoenen wordt de wereld geoordeeld; Pesach m.b.t. Graan; Shavuot m.b.t. Fruit; Rosh haShana m.b.t. Mensen; Soekot m.b.t. Regen.

Gemara Rosh haShana 16a:14; Waarom gebied de Tora ons 2 broden te offeren op Shavuot? Omdat Shavuot het seizoen is van de vruchten van een boom, wanneer het begint te rijpen. Daarom zei de Heilige, gezegend zij Hij: breng op Shavuot de 2 broden voor Mij zodat de vruchten die groeien aan een boom gezegend kunnen worden

Pesach/Chak haMatsot

Als de boom van Kennis v. goed en kwaad tarwe is, wat is de boom v.h. Leven dan voor boom?

Maharal, Gur Aryeh, Bereishit 2:9; In de Midrash wordt vermeld dat de Boom v.h. Leven en de Boom v. Kennis 1 wortel hadden, en de wortel bevond zich 'in het midden van de tuin'.

Zie ook Rabbeinu Bahya; de woorden 'betoach haGan' (in het midden van de tuin) staan tussen de vermelding van de 2 bomen, d.w.z. het zijn 2 bomen op 1 wortel.

Pesach/Chak haMatsot

Wat is het verschil tussen deze bomen?

– De een geeft leven, de ander brengt dood

Gen. 2:16-17; En de HEERE God gebod de mens: Van alle bomen van de hof mag u vrij eten, maar van de boom van de kennis van goed en kwaad, daarvan mag u niet eten, want op de dag dat u daarvan eet, zult u zeker sterven.

Gen. 3:22; Nu dan, laat hij zijn hand niet uitsteken en ook van de boom des levens nemen en eten, zodat hij eeuwig zou leven!

Pesach/Chak haMatsot

Is dit verschil ook aanwezig bij Chamets en Matsa op Pesach?

– Ex. 12:15 Zeven dagen moet u ongezuurde broden eten.

Ook hier zien we een gebod – Matsa eten – vergelijkbaar met het eten van de bomen (incl. de Boom v. Leven) in Gan Eden. Dit eten betreft puur leven zonder toevoegingen voor vorm en smaak.

Pesach/Chak haMatsot

Ex. 12:15; Meteen op de eerste dag moet u het zuurdeeg uit uw huizen wegdoen, want ieder die iets gezuurds eet, van de eerste tot de zevende dag, die persoon moet uit Israël worden uitgeroeid.

En ook hier een verbod om Chamets te eten, vergelijkbaar met het verbod op de Boom v. Kennis in Gan Eden.

Dit eten betreft het goede van de Boom van Leven (graan) vermengd met het kwaad van 'lust' en 'hoogmoed', in het gezuurde brood uitgedrukt als 'smaak' en 'vorm'

Pesach/Chak haMatsot

Na het Matsotfeest, wanneer Israël zich richt op het ontvangen van het leven zelf van God, zonder toevoegingen van smaak of uiterlijk, en daardoor zich bevrijdt van onderwerping aan uiterlijke attributen, gaat het door naar de volgende stap, naar een wereld waarin ook de Boom van Kennis van Goed en Kwaad aanwezig is, waar Chamets opnieuw is toegestaan, en zelfs verandert in een Mitswa in het brengen van de twee broden op Shavuot.

חג שבועות – Chak Shavuot

Van Pesach naar Shavuot

Waarom speelt fysiek eten
(graan – Chamets/Matse)
zo'n belangrijke rol met
Pesach (en Shavuot)?

En de centrale vraag:

Waarom wordt Israël opgedragen met Shavuot
2 gezuurde broden als spijsoffer te brengen,
terwijl op Pesach chametz strikt verboden is?

Van Pesach naar Shavuot

We hebben het volgende gezien:

- Graan/brood speelt een belangrijke rol bij Pesach/Shavuot, evenals in Gan Eden
- volgens Rabbi Yehuda: de Boom v. Kennis is tarwe
- Eten v. Matse met Pesach = Eten v.d. Boom v. Leven in Gan Eden = eten v. puur leven en geeft leven.
- Eten v. Chamets met Pesach = Eten v.d. Boom v. Kennis in Gan Eden = eten v. puur leven vermengd met lust (gist) en brengt dood

Van Pesach naar Shavuot

Wat is de situatie na het eten van de Boom v. Kennis?

- De aarde is vervloekt; de mens zal met moeite brood eten (zorg om voedsel)
- De mens wordt uit Gan Eden weggestuurd
- De weg naar de Boom van Leven (Matsa) wordt bewaakt zodat de mens er niet van kan eten

Van Pesach naar Shavuot

Wat is – na de verbanning uit Gan Eden – het gangbare brood, gezuurd of ongezuurd en waarom?

– gezuurd brood – vanwege uiterlijk en smaak

Blijkbaar is dat ook voor Israël – m.u.v. Pesach – toegestaan na Gan Eden.

Waarmee kan dat te maken hebben?

– Om de mens te helpen voldoende voedsel tot zich te nemen om in leven te blijven?

– Dit sluit aan bij de nieuwe situatie van de mens, waarin voortaan goed en kwaad ook vermengd zijn

Van Pesach naar Shavuot

Moeten we de nieuwe houding van Tora t.o.v. Chamets zien als een tegemoetkoming aan de situatie na de val?

Het toestaan v. Chamets dat voortkomt uit de lagere situatie v.d. Mens, wat tot gevolg heeft dat Chametsbrood het belangrijkste voedsel van de mensheid wordt, is niet hetzelfde als het toestaan van Chamets door de Thora, dat voortkomt uit een opwaartse beweging die begint met de dienst v. Pesach en van daaruit voortgaat.

De Tora verzoent zich niet met de nieuwe situatie van de mens, maar legt Israël eerder de missie op om de bewegingsrichting om te keren en een hersteltraject uit te voeren

Van Pesach naar Shavuot

Van nu af aan weerspiegelt de toelating van Chamets niet alleen het verval van de mens, de vermenging van goed en kwaad in de mens; het weerspiegelt ook het feit dat het volk van Israël op Pesach van slavernij aan Chamets wordt vrijgelaten.

De Tora brengt Israël terug naar het punt van keuze van Adam en Chawa, en geeft ons de opdracht te kiezen voor de Boom v. Leven. Deze keuze op het feest van Matsot bouwt Israëls fundamentele houding t.o.v. Eten op.

De verlossing van slavernij aan Chamets geeft dat Israël er de juiste houding tegenover kan opbouwen, en vanaf nu ermee kan omgaan terwijl het in hun leven aanwezig is

Van Pesach naar Shavuot

Wat weten we nog meer v.d. 2 bomen in Gan Eden?

- Getalswaarde v.d. Boom v. Leven is 233
- Boom v. Kennis v. Goed en Kwaad 932
- $233 : 932 = 1 : 4$ (de verhouding 1:4)

Waar aan herinnert dit ons?

- Gen. 1:27 – mannelijk/vrouwelijk

De mens – mannelijk en vrouwelijk

Genesis 1: 27; En God schiep den mens naar Zijn beeld; naar het beeld Gods schiep Hij hem; man en vrouw schiep Hij hen.

– Man – Hebr. 'zachar' (זָכָר) – misschien beter vertaald als 'mannelijk'

Komt van w.w. 'zachar' (זָכָר) – herinneren, in gedachten brengen/houden

– **Mannelijk staat voor 'die zich herinnerd' – staat voor 'innerlijk' of 'kern'**

– Vrouw – Hebr. 'nekevah' (נְקִיבָה) – misschien beter vertaald als 'vrouwelijk'

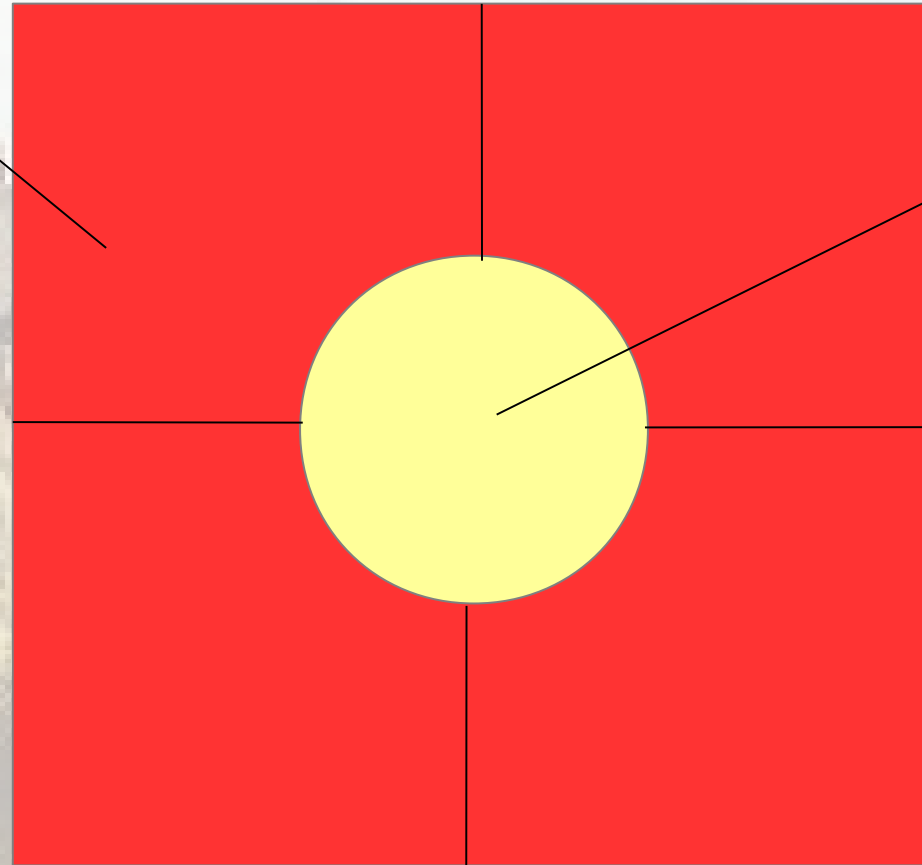
Komt van w.w. 'nakav' (נָקַב) – uithollen, doorboren, perforeren

– **Vrouwelijk staat dus voor 'het holle' of 'omhulling'**

Het **hoofd** als het **mannelijke (kern)** en het **lichaam** als het **vrouwelijke (omhulling)** en de **1:4** verhouding

De 4 als lichaam/
omhulling:

- Het licht van dag 4
- De 4 rivieren in Eden
- De boom v. kennis v. goed en kwaad*
- De 12 stammen in 4 kampen verdeeld
- Stikstof in de lucht**

De 1 als het hoofd/kern:

- Het licht van dag 1
- De eerste rivier (bron) In Eden die in 4 splitst
- De boom v.h. leven*
- De stam Levi met de Mishkan (heiligdom)
- Zuurstof in de lucht**

* De getalswaarde van de boom des levens is 233, van de boom v. kennis v. goed en kwaad 932 >>> $233 : 932 = 1 : 4$

**De lucht om ons heen bevat +/- 21% zuurstof en +/- 78% stikstof. (+/- 1 : 4)
Zuurstof is a.h.w. 'het leven' van mens en dier, stikstof zorgt voor plantengroei (materie)

Van Pesach naar Shavuot

Boom v. Leven > 1-Mannelijk-Kern

Boom v. Kennis > 4-Vrouwelijk-Omhulling

Andere benamingen voor 'kern' en 'omhulling' kunnen zijn:

– het zichtbare/tastbare	– het onzichtbare/ontastbare
– materie	– geest (immaterieel)
– lichaam	– ziel
– beeld	– wezen
– kwade neiging-Jetser haRa	– goede neiging-Jeetser Tov

Het **beeld (lichaam)** fungeert als uitdrukking van het **wezen**.

Denk bijvoorbeeld aan 'briet milah' of de 'beit haMikdash'
Het drukt in de **materie** uit wat **immaterieel** is

Van Pesach naar Shavuot

Kan het zijn dat Chamets – en dus de Boom v. Kennis – een positieve kant heeft?

Laten we kijken naar 1 aspect dat in verband gebracht wordt met Chamets, namelijk hoogmoed/trots.

Psalm 17:10; Met hun vet hebben zij (goddelozen) hun hart afgesloten, met hun mond hebben zij trotse (תִּבְיָא) taal gesproken.

Jes. 28:3; Met voeten zal vertrapt worden de trotse (תִּבְיָא) kroon van de dronkaards van Efraïm.

Van Pesach naar Shavuot

Psalm 93:1; De HEERE regeert, Hij is met majesteit (תִּגְלוֹת) bekleed, de HEERE is bekleed en heeft Zichzelf omgord met macht.

2Kron. 17:6; En zijn hart verhief (גִּבַּח) zich in de wegen des HEEREN; en hij (Josafat) nam verder de hoogten en de bossen uit Juda weg.

2 Kron. 26:16; Maar als hij (Uzzia) sterk geworden was, verhief (גִּבַּח) zich zijn hart tot verdervens toe, en hij overtrad tegen den HEERE zijn God; want hij ging in den tempel des HEEREN om te roken op het reukaltaar.

Van Pesach naar Shavuot

Shem Mi-Shmuel: Alles heeft een wortel in heiligheid, en trots is als wat er staat geschreven: “En zijn hart verhief zich in de wegen des Heren (*2 Kron. 17:6*).daarom, de mistwa van de 2 broden die zinspeelt op Tora, zoals we vinden in de Zohar, is specifiek van Chamets. (*Shavuot, Bamidbar 5673, s.v. Ve-hinei*)

Rav Kook: het hoogste aspect van de dienst aan de absoluut Rechtvaardige is de terugkeer van alle kwaad naar zijn goede wortel. (*Ma'amarei Ha-Re'aya, p. 78*)

Van Pesach naar Shavuot

Pesach (chak haMatsot) en Shavuot vertaald naar/verbonden aan de begrippen 'mannelijk' en 'vrouwelijk'

- vrouwelijk (Nekevah)
- JHWH / Shechinah
- schepping
- Shavuot / Chamets / Tora
- 4
- het zichtbare/tastbare
- lichaam (Basar)
- beeld
- kwade neiging – Jetser haRa
- 4 Evangelien
- andere stammen
- Edom (de volken)
- 6 dagen v.d. week

- Mannelijk (Zachar)
- Elohiem (God)
- Schepper
- Pesach / Chak haMatsot / Schoof
- 1
- het Onzichtbare/Ontastbare
- Ziel (Neshama)
- Wezen
- Goede Neiging – Jetser Tov
- Tora
- Levi – Juda/Benjamin
- Israel
- Shabbat

Van Pesach naar Shavuot

De vereniging van beide zijden – mannelijk en vrouwelijk – wordt uitgedrukt in de naam

דגד

4-6-4

14 (1:4)

5

Van Pesach naar Shavuot

David staat tegenover Ezaü als 'kern' tegenover 'omhulling'
Ze zijn aan elkaar verbonden door 'het rode' waardoor Ezaü de naam Edom krijgt.

Zowel Ezaü als David hebben veel bloed vergoten.

Ezaü deed dit omwille van zijn eigen lust.

David deed dit omwille van de strijd/oorlogen van JHWH.

David was met ziel en lichaam (1:4) actief in de dienst aan JHWH, d.w.z. dat ziel (Neshama) en lichaam (Basar) verenigd waren in de dienst aan JHWH, waardoor het tot 5 wordt.

De stam שמח betekend zowel 5 als 'gewapend' of 'slagvaardig'.
Dit heeft te maken met Malchoet – koningschap.

Deze 5 vinden we ook bij Shavuot in de 50e (5 in tiental) dag.

Van Pesach naar Shavuot

De centrale vraag:

Waarom wordt Israël opgedragen met Shavuot
2 gezuurde broden als spijsoffer te brengen,
terwijl op Pesach chametz strikt verboden is?

Van Pesach naar Shavuot

Op Pesach/Chak haMatsot eten we Matsa om onze nederigheid uit te drukken. We verwachten onze redding/verlossing alleen van JHWH.

Daarnaast dient het als een reinigingsperiode om verlost te worden van de slavernij aan Chamets – de kwade neiging.

Na Pesach staan we in een nieuwe positie t.o.v. Chamets – de kwade neiging.

We zijn – door de blijvende verbinding met de Matsa (Boom v. Leven) – geen slaven meer van Chamets, maar laten Chamets ons nu helpen om (meer) volledig op te gaan in de dienst aan JHWH. Nu niet meer alleen met ons innerlijk wat de redding van JHWH verwacht, maar met ziel – Neshama – en lichaam – Basar – o.l.v. Tora.